

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: Η Ελλάδα στον κόσμο
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Αγγελική Χρίστου, Φιλόλογος

Παράδοση και ελληνική ταυτότητα

Όπως και οι περισσότεροι ιστορικοί, όσοι τουλάχιστον προσπάθησαν ν' αντικρίσουν την ιστορική εξέλιξη κατάματα, χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς εκ των προτέρων σχήματα, ξεκινώ κι εγώ από μια απλή διατύπωση, που πολλοί τη διατύπωσαν με διαφορετικούς τρόπους.

Ξαναθυμίζω τη διατύπωση του Rex Warner, όχι γι' άλλο λόγο, αλλά γιατί τη βάση της σκέψης του ακολουθεί ένας από τους μεγαλύτερους και ουσιαστικά ελληνικότερους Νεοέλληνες δημιουργούς, ο ποιητής **Σεφέρης** [...]: «Ένα μέρος του παρελθόντος πεθαίνει κάθε στιγμή και η θνησιμότητά του μας μολύνει, αν προσκολληθούμε σ' αυτό με υπερβολική **αγάπη**. Ένα μέρος του παρελθόντος μένει πάντα ζωντανό και κινδυνεύουμε, καταφρονώντας τη ζωντάνια του». Και ο Σεφέρης επιλέγει:

«Σε κάθε ανθρώπινο πρόβλημα δεν είναι εύκολο —και λίγοι το πετυχαίνουν— να ξεχωρίσεις το ζωντανό από το **θνησιμαίο**. Οι δρόμοι της ζωής και του θανάτου είναι μπερδεμένοι και σκοτεινοί, γι' αυτό χρειαζόμαστε ολόκληρη την προσήλωσή μας. Εδώ κείται **όλο** το πρόβλημα της παράδοσης».

Μια τέτοια διαπίστωση συνεπάγεται μια σειρά από ερωτήματα, που βρίσκονται νομίζω στο κέντρο της συζήτησής μας που αφορά το πρόβλημα της καλλιτεχνικής και πνευματικής μας ταυτότητας. Και τα ερωτήματα είναι πάνω κάτω τα ακόλουθα:

α. Υπάρχει ή είναι δυνατόν να υπάρξει κάποια ταυτότητα ενός λαού, μία και αμετάβλητη, ή τουλάχιστον με ορισμένα κύρια καθοριστικά στοιχεία, σ' όλη τη ροή της ιστορίας του;

Και στην περίπτωση του ελληνικού λαού, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι έχουμε να κάνουμε μ' έναν από τους κατεξοχήν ιστορικούς λαούς και ότι τα μοντέλα της ανθρωπολογίας ή κοινωνιολογίας των πρωτόγονων λαών δεν μπορούν εδώ να έχουν καμιά **ισχύ**. Δεν νομίζω ότι μπορεί να υποστηριχτεί από κανένα μια τέτοια ταυτότητα. Δεν νομίζω ότι η ταυτότητα του αρχαίου Αθηναίου ή Σπαρτιάτη περιέχει τα ίδια στοιχεία με την ταυτότητα του βυζαντινού Έλληνα ή του Έλληνα της Τουρκοκρατίας ή του σημερινού Έλληνα. Το μόνο **θεμιτό** ερώτημα, η μόνη θεμιτή έρευνα είναι εδώ, η αναζήτηση ορισμένων κύριων χαρακτηριστικών, που εξακολουθούν να ζουν συνειδητά ή **υποσυνείδητα** και εξασφαλίζουν κάποια συνέχεια, κάποια **πολιτιστική** συνέχεια.

β. Αν, βέβαια, εξ ορισμού τα κύρια αυτά στοιχεία πρέπει να αναζητηθούν στην παράδοση, τίθεται τώρα το εξής δύσκολο ερώτημα: Πρόκειται για μια ενιαία παράδοση, με αρμονικά και ισόρροπα κάθε φορά στοιχεία, που επιβάλλονται και διακρίνονται ξεκάθαρα στη συνείδηση του στοχαστή; Η απάντηση είναι εδώ σαφώς αρνητική. Η πολύπλευρη και, γιατί όχι, αντιφατική παράδοση του ελληνισμού είναι στη βάση της σύγχυσης που παρατηρείται στα περιγράμματα της νεοελληνικής ιδεολογίας. Ήταν δύσκολη και εξακολουθεί να είναι δύσκολη η εναρμόνιση και η εξισορρόπηση στοιχείων που διαπερνούν πολιτισμικές πραγματικότητες και δομές διαφορετικές και αντιτιθέμενες: **την παγανιστική και ανθρωπιστική** αρχαιότητα, όπου η απρόσωπη **πόλη** και ο πολίτης βρίσκονται σε αρμονική αλληλεξάρτηση, το ορθόδοξο Βυζάντιο, όπου το ανθρώπινο δεν υπάρχει παρά μέσα στο θείο και διά μέσου του θείου και όπου το άτομο είναι απόλυτα υποταγμένο στην προσωπική **βούληση** του μονάρχη, μόνης πηγής δικαίου.

γ. Τρίτο και κυριότερο ερώτημα: Η ταυτότητα ενός λαού στα διάφορα στάδια της ιστορίας του δημιουργείται μόνο από την παράδοση, έστω κι αν σ' αυτήν μπορούν να αναζητηθούν ορισμένα συνεκτικά στοιχεία συνέχειας. Επίσης, και **κυρίως**, η παράδοση δημιουργείται από τα καινούρια στοιχεία που ένας λαός, αν μένει ζωντανός, κατάφερε να δημιουργήσει και ν' αναπτύξει;

Αν, όπως πιστεύω, τα κύρια στοιχεία της ταυτότητας ενός ζωντανού λαού είναι ό,τι καινούριο ο ίδιος ζει και δημιουργεί, η θεμιτή έρευνα δεν μπορεί να στραφεί παρά στις πηγές έμπνευσης, που δημιουργούν τα καινούρια αυτά στοιχεία και στη γενεσιουργική τους αιτία, που βρίσκεται χωρίς αμφιβολία στις ιστορικές εξελίξεις ενός λαού. Ο δημιουργός, ιδιαίτερα ο δημιουργός πολιτισμού, είναι ταξιδιώτης που **«πολλών ανθρώπων είδεν άστεα και νόον έγνων»** και ο Έλληνας δημιουργός, από την πρώτη του ιστορική εμφάνιση ως τα σήμερα, είναι ο κατ' εξοχήν ταξιδιώτης, είτε γιατί από τον καιρό που ρίζωσε και βλάστησε στη λιτή ελληνική γη αντικρίζει απ' όποιο σημείο και αν βρίσκεται τη θάλασσα, που τον καλεί για το ταξίδι, είτε γιατί οι φυσικές και ιστορικές συνθήκες τον υποχρέωσαν, για να ολοκληρώσει την υλική του ζωή, ν' αναζητήσει τα μέσα **έξω** από τον **ισχνό** του τόπο.

Κι εδώ ελπίζω όλοι να συμφωνούμε, δεν υπάρχουν παρθενογενέσεις και η ιστορική εξέλιξη των ιστορικών λαών, ούτε στις παλαιότερες, αλλά πολύ περισσότερο στις νεότερες εποχές, δεν επιτελείται σε κλειστούς στεγανούς χώρους. Ήδη από την εποχή της Ρωμαιοκρατίας, ο μεγαλύτερος ίσως ιστορικός του ελληνισμού, ο Πολύβιος, διαπίστωνε πως ό,τι γίνεται στη Ρώμη βρίσκει τον αντίκτυπό του και τον απόηχό του και στο τελευταίο χωριό της **Ανατολής**. Και θα ήταν νοσταλγική αφέλεια, οδηγούμενοι από κάποιον χρονικά καθυστερημένο ελληνοκεντρισμό, να ονειρευόμαστε τη δημιουργία ενός καθαρά ελληνικού πολιτισμού, διαφορετικού από τα πολιτιστικά επιτεύγματα άλλων λαών, που η ιστορική τους μοίρα ήταν στο κάτω κάτω καλύτερη από τη δική μας.

Θα ήταν ακόμα, νομίζω, επίμονη άρνηση της πραγματικότητας το να πιστεύουμε σήμερα στη δημιουργία αυτόνομων εθνικών πολιτισμών. **Και σε παλαιότερες εποχές, αλλά κυρίως από το κατώφλι των νεότερων χρόνων, εκείνο που**

χαρακτηρίζει την Ευρώπη, είναι η δημιουργία ενός ενιαίου πολιτισμού, μια ενιαία πολιτισμική συμφωνία, όπου τα διάφορα έθνη, αν μπορούν και όσο μπορούν, συμβάλλουν στο γενικό χρώμα της ενορχήστρωσης. Έτσι, και για μας το πρόβλημα είναι πώς, μέσα στην οικουμενικότητα του σημερινού πολιτισμού, που ξεκινάει από την Ευρώπη και απλώνεται όλο και περισσότερο σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα, θα μπορούμε να βρίσκουμε τον εαυτό μας.

Διασκευή

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSB106/544/3565,14949/index_e_09.html

Νίκος Σβορώνος – ιστορικός, ερευνητής
Ημερομηνία λήψης αρχείου: 12/12/2019

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Νέοι και Παράδοση

Κατά καιρούς έχουν γίνει πολλές μάχες και αγώνες για τον προσδιορισμό της ταυτότητας του ανθρώπου. Ποιος είναι, από πού κατάγεται, σε ποια **φυλή** ανήκει, καθώς η επίγνωση του προσδιορισμού της ταυτότητάς του τον ολοκληρώνει ως άνθρωπο. Παρόλα αυτά, σήμερα παρατηρούμε ότι οι νέοι όσο περνάει ο καιρός απομακρύνονται από την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αδιαφορία τους για την ταυτότητά τους, την καταγωγή και τις ρίζες αυτών και των προγόνων τους.

Οι λόγοι αυτής της **απαξίωσης** από τους νέους για την παράδοση είναι κυρίως γιατί είναι επηρεασμένοι από τη **νεωτερικότητα** και την **εκκοσμίκευση** που εισέβαλλε στη ζωή μας από τις απαρχές της βιομηχανικής επανάστασης. Σημαντική αιτία της απομάκρυνσης από την παράδοση είναι η έλλειψη αυτής της έννοιας από την εκπαίδευση. Ο λαϊκός μας πολιτισμός δεν υπήρξε ποτέ μέρος της **διδασκείας** ύλης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα λαϊκά πανηγύρια που λαμβάνουν τόπο στα χωριά, ενώ αποτελούν κύριο συστατικό της **διαίωσής** της ελληνικής παράδοσης, τυγχάνουν απαξίωσης και **χλευασμού** από τους νέους της «πόλης».

Ένας ακόμα σημαντικός λόγος της αποξένωσης από την **παράδοση** είναι ότι οι γονείς ποτέ δεν μίλησαν στα παιδιά τους για τον τόπο καταγωγής τους, τις ρίζες τους, τα ήθη και τα έθιμα τους. Με αυτό τον τρόπο οι γονείς **απωθούν** τα χρόνια του φτωχού πολιτισμού που βίωναν. Αν και φτωχά και δύσκολα όμως, τα χρόνια εκείνα, η αναφορά στον τότε πολιτισμό **γαλουχεί** καλύτερα τη νέα **γενιά**, καθώς **ενέχει** ήθη και αξίες πολύ πιο αθώες από τη σημερινή περίοδο.

Η σημαντικότερη για εμένα αιτία της **αδιαφορίας** για την παράδοση είναι η εκρηκτική διάχυση των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης στη σφαίρα της πληροφόρησης. Τα ΜΜΕ έχουν μια τρομερή ικανότητα στη **χειραγώγηση** και **δημαγωγία** των ακροατών. Έτσι, όταν καθημερινά **προβάλλουν** ένα ξενόφερτο τρόπο ζωής βασισμένο στην υλική **ευμάρεια**, το μόνο που πετυχαίνουν είναι η

προβολή λανθασμένων προτύπων ζωής που έχουν ως σκοπό να μετατρέπουν τον άνθρωπο σε ένα **άβουλο** πλάσμα που προσπαθεί όσο περισσότερο μπορεί να ικανοποιεί τις προσωπικές του ανάγκες αδιαφορώντας για τον συνάνθρωπο.

Συνοψίζοντας, οι νέοι είναι απαραίτητο να στραφούν προς την παράδοση για την υιοθέτηση των σωστών προτύπων στην πορεία της ζωής τους. Αυτό θα το πετύχουν με την επίγνωση της καταγωγής τους, των ηθών και των εθίμων τους μέσα από τα παραδοσιακά τραγούδια τους παραδοσιακούς **χορούς** και τις λαϊκές τέχνες γενικότερα.

Μιχάλης Χαλεπλίδης - Φοιτητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Πάλλας Βαγγέλης - δημοσιογράφος

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://agiatriadabyronos.blogspot.com.cy/2012/02/blog-post_3603.html

Ημερομηνία ανάρτησης: 01/3/2011

Ημερομηνία λήψης αρχείου: 12/12/2019

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να βρείτε **τα υπώνυμα** των λέξεων **πόλη, παράδοση**. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις μέσα από τα ίδια τα κείμενα ή άλλες. Στη συνέχεια, να επιλέξετε δύο (2) υπώνυμες λέξεις και να φτιάξετε **ονοματικές φράσεις** με διευρυμένη μορφή (**άρθρο + επίθετο + ουσιαστικό**).
2. Να εντοπίσετε **τη/τις μετωνυμία/ες** που υπάρχει/ουν στην πιο κάτω περίοδο του **κειμένου 1**:
 «Και σε παλαιότερες εποχές, αλλά κυρίως από το κατώφλι των νεότερων χρόνων, εκείνο που χαρακτηρίζει την Ευρώπη είναι η δημιουργία ενός ενιαίου πολιτισμού, μια ενιαία πολιτισμική συμφωνία, όπου τα διάφορα έθνη, αν μπορούν και όσο μπορούν, συμβάλλουν στο γενικό χρώμα της ενορχήστρωσης. Έτσι, και για μας το πρόβλημα είναι πώς, μέσα στην οικουμενικότητα του σημερινού πολιτισμού, που ξεκινάει από την Ευρώπη

και απλώνεται όλο και περισσότερο σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα, θα μπορούμε να βρίσκουμε τον εαυτό μας».

Ποιες λέξεις με κυριολεκτική σημασία αντικαθιστούν;

3. Το **καλλιγράφημα ή καλλίγραμμα** είναι ένα είδος ποίησης στο οποίο η γραμματοσειρά είναι τοποθετημένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργεί οπτική εικόνα. Να σχηματίσετε ένα καλλίγραμμα, αξιοποιώντας λέξεις που έχουν σχέση με την **κυπριακή παράδοση (π.χ. λευκαρίτικο ή φυτιώτικο μοτίβο, αγγεία, κυπριακή παραδοσιακή ενδυμασία, κ. ά).**

5

4. **Απαξίωση, χλευασμός, νεωτερικότητα, εκκοσμίκευση:** να βρείτε τη σημασία των πιο πάνω λέξεων και να τις χρησιμοποιήσετε σε προτάσεις. Αν τα συμφραζόμενα του **κειμένου 2** δεν σας βοηθούν να βρείτε τη σημασία τους, μπορείτε να ανοίξετε το πιο κάτω ψηφιακό λεξικό: www.lexigram.gr/ellinognosia/cchoosegame.htm

5. Να συμπληρώσετε **την ακροστιχίδα** με λέξεις από **τα κείμενα 1 και 2:**

α) Π.....
 β) Α.....
 γ) Ρ.....
 δ) Α.....
 ε) Δ.....
 στ.) Ο.....
 ζ.) Σ.....
 η.) Η.....

α) Παραγωγή έργου, φαινομένου κ.τ.λ. εκ του μηδενός, από το τίποτα, χωρίς να έχει προηγηθεί κάτι που να λειτουργήσει ως αρχική πηγή

β) Πλήρης έλλειψη ενδιαφέροντος

γ) Δηλώνουν την καταγωγή μας μεταφορικά

δ.) Το αντίθετο της Δύσης

ε.) Αυτός που δημιουργεί ή έχει δημιουργήσει κάτι

στ.) Το «παν» αλλιώς, το...

ζ.) Νεοέλληνας ποιητής ...

η.) Οι καθιερωμένες μορφές συμπεριφοράς που χαρακτηρίζουν έναν πολιτισμό είναι τα ... και τα έθιμα.

6. Στο **κείμενο 2** υπάρχουν τα σύνθετα ουσιαστικά **οχλαγωγία, χειραγωγήση**. Να συνεχίσετε τον κατάλογο των σύνθετων λέξεων με δεύτερο συνθετικό το ρήμα άγω. Στη συνέχεια, να δώσετε ερμηνεία καθεμιάς από τις λέξεις του καταλόγου που διαμορφώσατε.

7. Στο κείμενο 1 και 2 υπάρχει η λέξη **παράδοση**, η οποία είναι **πολύσημη**. Ποιες σημασίες της μπορείτε να σκεφτείτε; Να χρησιμοποιήσετε την ίδια λέξη σε δικές σας προτάσεις (τουλάχιστον 3), ώστε να αναδεικνύεται η διαφορετική της σημασία κάθε φορά.
8. Να βρείτε συνώνυμα ή συγγενικά των λέξεων **αγάπη, ισχύς και ισχνός**. Στη συνέχεια να τα κατατάξετε από τα ασθενέστερα στα ισχυρότερα, λαμβάνοντας υπόψη την εννοιολογική τους απόχρωση.
9. Να εντάξετε τα παρακάτω εννοιολογικά ζεύγη (παρώνυμα) σε φράσεις, έτσι ώστε να φανεί η διαφορετική σημασία κάθε λέξης:

Προβάλλουν-προσβάλλουν, χορούς-χώρους, πολιτισμική-πολιτιστική, βουλή-βούληση.

ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ
Οχλαγωγία	
Χειραγώγηση	

10. Να φτιάξετε ένα **σταυρόλεξο αντωνύμων**, χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα <https://hotpot.uvic.ca/>. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις από το κείμενο 1.
11. Να αποδώσετε σε συντομία τη σημασία των πιο κάτω μεταφορικών εκφράσεων που εντοπίσατε στα κείμενα και να τις χρησιμοποιήσετε σε σύντομες περιόδους λόγου.
- «Ένα μέρος του παρελθόντος πεθαίνει»
 - «έχουν γίνει πολλές μάχες και αγώνες για τον προσδιορισμό της ταυτότητας του ανθρώπου»
 - « βρίσκονται στο κέντρο της συζήτησής μας»
12. **Παγανιστικός, ανθρωπιστικός, ευμάρεια, διδακτέα, θνησιμαίο, θεμιτό, υποσυνείδητο**. Να υποθέσετε ότι σας ανέθεσαν να συντάξετε τα λήμματα των λέξεων αυτών για κάποιο λεξικό. Τι θα γράφατε δίπλα σε κάθε λέξη;
13. Να υποθέστε πως θέλετε να γράψετε περιληπτικά τις φράσεις που ακολουθούν. Με ποια **υπερώνυμα** θα αντικαθιστούσατε τις υπογραμμισμένες φράσεις;

- I. «...θα το πετύχουν με την επίγνωση της καταγωγής τους, των ηθών και των εθίμων τους»
- II. «Ποιος είναι, από πού κατάγεται, σε ποια φυλή ανήκει»
- III. «...η μουσική, τα τραγούδια του τόπου μας, τα παραδοσιακά μας ποιήματα, τα επαγγέλματα δεν υπήρξαν ποτέ μέρος της διδακτέας ύλης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση».

7

14. «Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω». Η φράση αυτή στο κείμενο 1, προέρχεται από τα ομηρικά έπη και λέχθηκε αρχικά για τον πολυταξιδεμένο Οδυσσέα. Σήμερα, λέγεται τόσο για τους σύγχρονους ταξιδιώτες όσο και για τα ανήσυχα πνεύματα. Να φτιάξετε έναν κατάλογο με επιπλέον φράσεις από τα ομηρικά έπη. Σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται σήμερα κατά τη γνώμη σας οι φράσεις αυτές;

Φράσεις από τα ομηρικά έπη:	Στις μέρες μας χρησιμοποιείται για:

15. Να μεταφέρετε την πιο κάτω φράση του κειμένου 1, στον αντίθετο αριθμό κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές:

«Κι εδώ ελπίζω όλοι να συμφωνούμε, δεν υπάρχουν παρθενογενέσεις και η ιστορική εξέλιξη των ιστορικών λαών, ούτε στις παλαιότερες, αλλά πολύ περισσότερο στις νεότερες εποχές, δεν επιτελείται σε κλειστούς στεγανούς χώρους».

16. Από τις παρακάτω λέξεις να **διαγράψετε** όσες δεν ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη **πόλη**:

πολιτικός	μεταπολίτευση
πολίτευμα	Πολυνείκης
πολίχνη	μεγαλούπολη
πολυήμερη	πολιτεία
πολιτikanτης	πολιτισμένος
πολλαπλάσιος	πολυτέλεια
Πολυνίκη	πολυεπίπεδη

17. Από τις λέξεις που σας δίνονται πιο κάτω να επιλέξετε **τέσσερις (4)** και να σχηματίσετε **ομόρριζα ουσιαστικά ή επίθετα**: παράδοση, ήθη, έθιμα, νεωτερικότητα, εκπαίδευση, τέχνη, πολιτισμός, γαλουχώ.

Στη συνέχεια **να γράψετε μια ολοκληρωμένη παράγραφο**, στην οποία να αναπτύξετε **τα αίτια** που σπρώχνουν τους νέους σήμερα, μακριά από την παράδοση. Να χρησιμοποιήσετε όσο περισσότερες λέξεις μπορείτε από αυτές που σας δίνονται και από αυτές που σχηματίσατε.

18. Να διορθώσετε τα ορθογραφικά λάθη (8 λάθη) στην πιο κάτω παράγραφο:

8

«Παράδοση είναι το μελωδικό νανούρισμα της μάνας, οι θρήνοι του παππού, τα κάλαντα, τα χελιδωνίσματα, οι μαντινάδες, τα έθυμα, οι χορεί και οι σκοποί που μας συντρόφευαν σε κάθε χαρά, οι ενδημασίες, τα κεντήματα, τα δύστιχα, τα παιχνίδια και όσα άλλα είναι μέρος της ζωής του τόπου μας. Κρατήστε περήφανα στις καρδιές σας, αλώβητο αυτόν τον θησαυρό και παραδόστε τον στις επόμενες γενιές! Έτσι θα ακούμε τους παλμούς του τόπου μας ολοζώντανα και δεν θα σβήσει τίποτε στη χοάνη της παγκοσμιοποίησης».

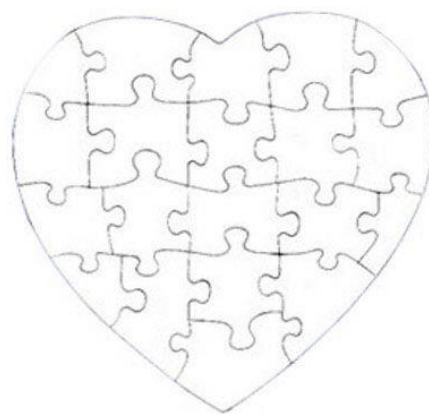
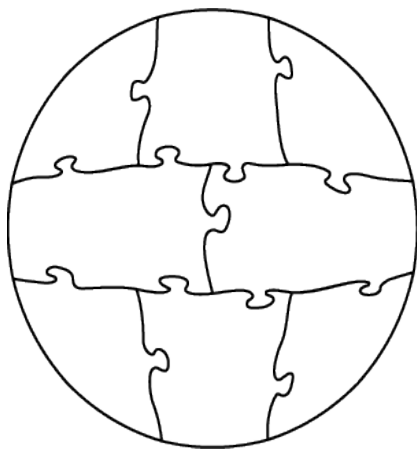
19. Να αντικαταστήσετε τις έντονα μαυρισμένες λέξεις των πιο κάτω προτάσεων του κειμένου 2, με άλλες **συνώνυμες**:

- ✚ Αποτελούν κύριο συστατικό της **διαιώνισης** της ελληνικής παράδοσης.
- ✚ Με αυτό τον τρόπο οι γονείς **απωθούν** τα χρόνια του φτωχού πολιτισμού που βίωναν.
- ✚ Η αναφορά στον τότε πολιτισμό **γαλουχεί** καλύτερα τη νέα γενιά, καθώς **ενέχει** ήθη και αξίες πολύ πιο αθώες από τη σημερινή περίοδο.
- ✚ Η προβολή λανθασμένων προτύπων ζωής έχουν ως σκοπό να μετατρέπουν τον άνθρωπο σε ένα **άβουλο** πλάσμα.

20. Να βάλετε αχώριστα μόρια μπροστά από το ρήμα **δίδω** και **βάλλω**, έτσι ώστε να προκύψουν διαφορετικές νοηματικές αποχρώσεις. Ακολουθώντας να επιλέξετε τρεις (3) λέξεις και να τις βάλετε σε ολοκληρωμένες προτάσεις.

21. Να φτιάξετε ένα παζλ (10 κομμάτια τουλάχιστον) με τη βοήθεια του υπολογιστή σας, διαλέγοντας εσείς το σχήμα που θέλετε. Στη συνέχεια, να το κόψετε και να ζητήσετε από τους συμμαθητές σας να το συναρμολογήσουν, ενώνοντας ρήματα του **κειμένου 1** με άλλα **συνώνυμά τους**.

Εναλλακτικά μπορείτε να κάνετε παζλ μια αγαπημένη φωτογραφία με τους συμμαθητές σας και να τους ζητήσετε να την συναρμολογήσουν, ενώνοντας ρήματα από το **κείμενο 2** με άλλα **αντώνυμά τους**.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!